

آکادمی علوم تربیتی تاجیکستان پژوهشگاه علوم تربیتی

راهنمای دانشجویی

دوره دکتری علوم تربیتی

تألیف:

دکتر سفر سلیمان

طرح تحقیق

- ۱- مفهوم**
- ۲- نظریه**
- ۳- چه چیزهایی باید آموخته شود**
- ۴- شیوه‌های حل مساله**
- ۵- اهداف کلی**
- ۶- چرا این موضوع مهم است**
- ۷- پیشینه تحقیق**
- ۸- چه مطالبی بحث می شود**
- ۹- روش جمع آوری اطلاعات**
- ۱۰- فرضیه**
- ۱۱- چه اطلاعات جدیدی بدست می آورید**
- ۱۲- خلاصه**
- ۱۳- نتیجه گیری**

روی جلد

راهنمای عنوان جو- رشته دکتری

۱- قوانین دفاع از رساله دکتری که با اجازه وزارت معارف و علوم روسیه از ۰۹/۰۷ رقم تصدیق شده است.

برای قبول رساله علمی چنین اسنادی پیشنهاد می گردد:

۱- درخواست عنوان جو

۲- پرسشنامه با عکس و بیوگرافی

۳- نسخه تأیید شده مدرک تحصیلی

۴- گواهی نمرات قبولی فلسفه و زبان و آزمون تخصصی

۵- رساله الف) برای کتابخانه روسیه ب) برای مرکز اطلاعات فنی روسیه و موسسه ای که دفاع در آن صورت می گیرد.

۶- خلاصه از موسسه ای که رساله در آنجا دفاع گردیده با تأیید رئیس موسسه.

۷- کارت پستال با آرم پست روسیه با نشان منزل و آدرس دفاع داده شده

توضیح اینکه : شورای علمی، رساله را قبل از ۲ ماه می پذیرد، تاریخ رسمی را تأیید می کند و روز دفاع مشخص می شود و برای ارسال فشرده رساله اجازه می دهد و به بیش از ۳۵ موسسه علمی و دانشگاهی فرستاده می گردد.

دوره تحصیل در دانشگاه دولتی تاجیکستان

- ۱- در دوره دکتری : بدون محدودیت مدرک فوق لیسانس می تواند در دوره دکتری علوم تربیتی شرکت نماید، ولی پایان نامه ها با گرایش های متفاوت می باشد.
- ۲- دوره دکتری خصوصی و حداقل ۳ سال می باشد و محدودیت حداقل زمان ندارد.
- ۳- تهیه رساله بسیار قابل اهمیت است و باید به زبان روسی ترجمه گردد.
- ۴- عنوان جو: باید حداقل ۵ مقاله در مجلات رسمی روزنامه های کثیرالانتشار داشته باشد.
- ۵- تألیف کتاب در موضوع رساله قابل اهمیت است.
- ۶- ارائه دادن فراورده های تحقیق (نتایج) در کنفرانس و سمینارها قابل توجه است.
- ۷- حداقل تعداد صفحات اصلی رساله باید ۱۵۰ صفحه باشد و هر صفحه ۱۸ خط تایپ گردد.
- ۸- حتماً باید تایپ گرد.
- ۹- فشرده رساله حداقل ۱۶ صفحه در ۱۰۰ نسخه جهت ارائه به موسسات علمی می باشد.
- ۱۰- موضوع رساله از طریق شورا تصویب خواهد شد و در ۴ صفحه در چهارچوب قوانین مشخص می شود و اگر تأیید شود دانشجو در جلسه گروه از موضوع خود دفاع کرده و اگر در گروه پذیرفته شود بعد از یکماه در جلسه اصلی دانشگاه که ۶۰ نفر از اساتید و ریاست دانشگاه حضور دارند و دوباره مورد بررسی قرار می گیرد و دانشجو موضوع خود دفاع می نماید.

اگر چنانچه موضوع مورد تأیید شورای دانشگاه قرار گرفت موضوع تصویب می گردد و با کل دانشگاهها و مراکز علمی هماهنگ می شود که موضوع به هیچ عنوان تکراری نباشد و حتماً باید موضوع بدیع، نو و تازه باشد.

و بعد از آن استاد راهنمای شخص و به دانشجو اجازه داده می شود فعالیت و پژوهش خود را آغاز نماید.

نقشه تقویمی با استاد راهنمای شخص خواهد شد و حداقل در طول ۶ ماه منابع مورد نظر به استاد راهنمای تحويل و پیشنهاد می دهد چنانچه مورد تأیید استاد قرار گرفت باید طرح رساله آماده گردد و بعد از آن دانشجو شروع به پیکر اصلی تحقیق می نماید.

فصل اول را در طول ۶ ماه تهیه و به استاد راهنمای تحويل نموده و پس از تصویب مجدد روند کاری انجام نشده خود را حداقل بعد از ۶ ماه به گروه مربوطه ارائه می نماید.

اگر مورد تأیید گروه قرار گرفت فصل دوم شروع می گردد و باید دوباره بعد از ۶ ماه مجدد به تأیید استاد راهنمای برسد و فصل سوم رساله و تحقیقات میدانی در طول ۶ ماه بعدی شروع گردیده و نیمه فصل سوم به تأیید استاد می رسد.

نتایج تحقیق را در موسسات مربوط ارائه نمودن و خلاصه تحقیق را تهیه و پیشنهاد می نماید و دانشجو موظف است نتایج تحقیق خود را در مجلات معتبر علمی چاپ نماید.

بعد از اتمام تحقیق در طول دو سال عنوان جو برای ارئه دفاع اولیه تحقیق خود در گروه برنامه ریزی می نماید و دانشجو موظف است در زمان

اعلام شده به دفتر گروه مراجعه و از پایان نامه خود برای اولین بار دفاع نماید.

در این دفاع ۶ نفر که متشکل از سه نفر فوق دکتری و دو نفر دکتری و یک عضو شورا حضور دارند که تحقیق را مورد ارزیابی و بررسی قرار می دهند.

اگر رساله مورد تأیید شورای گروه علوم تربیتی قرار گرفت و به اطلاع دانشجو می رسد و بعد از ۶ ماه دوباره برای دفاع اصلی تعیین می گردد و دانشجو در شورای ویژه کشوری از رساله خود دفاع می نماید و بعد از تصویب و تأیید رساله به کمیسیون کشور روسیه ارسال می گردد و در مهلت حداقل ۶ ماه بررسی و نتایج به دانشگاه اصلی عودت داده می شود.

روش دفاع

- ۱- منشی علمی بیوگرافی عنوان جو را بررسی می کند.
- ۲- نقادان رسمی را معرفی می کند و آنها عبارتند از : دو نفر ، یکی فوق دکتری در رشته علوم تربیتی و دیگری دکتری در رشته علوم تربیتی.
- ۳- نقاد سوم غیررسمی بوده و می تواند از دانشگاهها و صاحب نظران این موضوع باشد.
- ۴- سپس به دانشجو اجازه دفاع داده می شود.
- ۵- دانشجو نکته ای اساسی و مهم را در حدود ۱۵-۱۶ دقیقه ارائه خواهد داد بعداً سوالهای مورد نظر بطور کتبی و شفاهی داده می شود و اجازه به استاد راهنمای داده می شود.
- ۶- استاد راهنما درباره شخصیت علمی عنوان جو، چگونه انجام پژوهش نظر خود را ارائه می کند.

- ۷- از طرف منشی علمی خلاصه، نقد و بررسی موسسه علمی که نقد رساله داده است بررسی می گردد.
- ۸- سپس دانشجو به سوالها و نقدها پاسخ می دهد.
- ۹- نقادان سپس برای ارئه رسالت دعوت می شوند و بعد هر یک از نقادان عنوان جو با نظر داشت اخلاق علمی پاسخ می دهد.
- ۱۰- در دفاع کل شرکت کنندگان می توانند فکر و اندیشه ای ارائه دهنده و در آخر عنوان جو برای تشکر و قدردانی و روشن ساختن مسائل اطلاع می دهد.
- ۱۱- بعد از اتمام سخنرانیها و بحث و مناظره برای رأی دهی تصمیماتی صورت می گیرد، تصمیم گیری شورای علمی برای اخذ دکتری صورت می گیرد و باید بیش از ۶۰٪ از افراد شورا نظر مثبت دهند.
- ۱۲- اهمیت نظریه ها و دلیل موجه برای استفاده نتایج بررسی می گردد.
- ۱۳- در آخر با رأی کل هیئت شورای علمی خلاصه و رساله پذیرفته می شود.

شورای علمی

شورای علمی در مدت یک ماه بعد از دفاع حجت را به دفتر نظارت تحصیلات روسیه می فرستند که آن عبارتند از :

- ۱- نامه رسمی شورای دفاع با مهر و امضاء
- ۲- اطلاعات درباره دریافت عنوان علمی.
- ۳- خلاصه موسسه پیش بر (موسسه ای که نقد و بررسی می کند)
- ۴- مدارک تحصیلاتی با تأیید ویژه .

- ۵- اعلام نمره امتحان رشته دکتری (فلسفه، زبان، دروس تخصصی علوم تربیتی) به تأیید رئیس دانشگاه.
- ۶- پرسشنامه ویژه با عکس تأیید شده
- ۷- فشرده رساله (چهار نسخه)
- ۸- صورتجلسه شورای علمی
- ۹- خلاصه نظریه نقادان
- ۱۰- فرم به حساب گیری ویژه
- ۱۱- تأیید پست

روش تیه رساله دکتری در علوم تربیتی

- ۱- مقدمه
- ۲- ضرورت موضوع
- ۳- پیشیه تحقیق
- ۴- هدف رساله
- ۵- وظایف تحقیق (چه کارهایی باید انجام شود)
- ۶- فرضیه تحقیق، موضوع تحقیق و اینکه روی چه چیزی تحقیق گیدد.
- ۷- اصول و روش تحقیق، بنیاد نظری، متالوژی تحقیق (نظرپردازی)، پدیده های نو در پژوهش، اهمیت کاربری تحقیق، علمی شدن نتایج تحقیق.

فصل اول (نظری و متالوژی موضوع)

- ۱- تاریخچه

۳- وضعیت کنونی موضوع

فصل دوم

- ۱- گزارش عالی
- ۲- بررسی وضعیت مشکل‌های موضوع
- ۳- شیوه‌های استفاده از روش تحقیق
- ۴- خلاصه
- ۵- نتیجه گیری
- ۶- منبع

مورد استفاده منابع

نام و نام خانوادگی، نام، نام کتاب، انتشارات، سال، صفحه کل کتاب، منابع پاورپوینتی صفحه، حتماً باید شماره صفحه کتاب یا مقاله درج گردد.

امتحان فلسفه

۱- مسئله های عمدۀ فلسفه علوم (همه علوم)، اخلاق و ...

الف) موضوع و دیدگاههای کلی فلسفه علوم معاصر ← مثل علم چیست؟ مثلاً یک فعالیتی موقتی است، یک نهاد اجتماعی یک نوعی از فرهنگ است.

ب) تاریخچه: بشر چگونه قادر به کشف علم شد. نظریه های پوپر، هایدگر، فروبر رهیافت جامعه شناسی و فرهنگ شناسی به تحقیق رشد علم، مسائل انترنالیزم، اکترنالیزم برای درک مکانیزهای علمی

۲- علم در تمدن و فرهنگ معاصر

الف) ارزشهای سنتی و تکنولوژی نوعی (رشد تمدن)

ب) ارزشهای علمی (واقع گرایی)

ج) ویژگیهای تفکر علمی و فلسفه

د) ویژگیهای تفکر علم و هنر

ه) نقش علم در تشكیل شخصیت

ی) کارکرد علم در جامعه معاصر (علم و جهان بینی به عنوان یک نیروی بنیادگرا

۳- پیدایش علم و سه دوره تاریخی آن

دو استراتژی دانش پذیری: گردآوری، تجربه علمی و مدلهاي تئوريفرهنگ قدیم و تئوریهای ابتدایی آن، منطق باستان و ریاضی.

بنیاد جهان بینی پژوهشی اجتماعی و تاریخی

فصل ۴- ساختار دانش های علمی

۱) ساختار دانش (مواد خام، تجزیه و تحلیل کارگاهی، آزمایشگاهی، استفاده تکنولوژی و تحقیق علم

۲) ساختار دانش های تئوری: یعنی مدل‌های مربوط به هر چیز (مدل و قانون نظریه های ابتدایی) یعنی سوال را مطرح می کنید و به عمق می رسید.

۳) بنیاد علم: آرمانها و معیارهای تحقیق، اندازه گیری در تحقیق (برای معرفت و شناخت یک چیز)

۴- نقشه علمی جهان (ای جهان علمی ما چه نقشه ای دارد)، نوع تاریخی جهان، بنیادهای فلسفی علم چیست و چرا علم می گوید، نوع علمی- نظری-تجربی.

۵- نقش اندیشه های فلسفی و اصول و روشهای علمی
۶- منطق و متداولهای علم

۷- اصول و اصلویهای خیالی ، علم و طبقه بندی علم
فصل ۵- پویایی علم در روند جریانهای دانش های نوین - تشكل های مدل‌های ابتدایی نظری مثلاً مدل ابتدایی چه گفته است.

فصل ۶- سنت های علمی و انقلابهای علمی، انقلاب های جهانی شدن و پدیده های جهانی شدن علم ، نقش آینده بینی دانش های فلسفی ، دانش های فلسفه به عنوان آینده نگری .

فصل ۷ - ویژگیهای دوره معاصر رشد علم
- ویژگیهای اصلی (بعد از کلاسیک)، (نوکلاسیکی)
- روندهای معاصر تفکیک و همگرایی علم(علم چگونه تفکیک می شود و چگونه پیوسته می شود).

- رابطه علمی و روابط علمهای در روش معاصر مثلاً تربیتی،

زیباستنای

- مسائل نظارت بشر دوستی در رشد علم

- مسائل اکولوژی اجتماعی، پژوهه های علمی مثلاً(اندیشه فلسفی)

حریان کیهان شناسی که درباره هفت طبقه آسمان می باشد.

- اندیشه فلسفی غرب

- علم واقعی و علم دروغین مثلاً بشقاب پرنده ای که از آسمان می

آید اینها غلط است.

- مسائل علمی و گفتگوی تمدنها و نقش علم در حفظ مسائل جهانی

شدن

فصل ۸

علم به عنوان پدیده اجتماعی

- رهیافت‌های مختلف در ارتباط با پدیده های اجتماعی علم.

- رشد تاریخی آموزش نوین در ارتباط با پدیده های اجتماعی

- انجمن های علمی و نوع تاریخی آنها(جمهوری عالمان قرن هفده)،

تشکل

- جغرافیا
- تاریخ
- وغیره } ۲۰ همکرایی در قرن

- مکاتب علمی آموزش و پرورش تخصصی در آماده سازی
علمی(دانشمند)

- نقش کامپیوتر در رشد علم

- عاقبت و نتیجه علم

- علم و اقتصاد، علم و حکومت، مسائل تحقیقات ممنوعه (قدغن) مثلاً اورانیوم
- کتابهای وبر، دایرہ المعارف فلسفه

بخش دوم

- Object عینی و ذهنیت علوم انسانی
- ۱- عینیت
- ۲- ذهنیت
- طبیعت ارزش فرهنگی و علمی و نقش آنها در علوم انسانی دیالکتیک- کانت
- ۳) زندگی به عنوان عامل رشد علم و فرهنگ در جامعه
- ۴) زمان و مکان در رشد علوم انسانی
- ۵) ارتباطات در علم ، جامعه و فرهنگ - مسئولیت اخلاقی دانشمند
- ۶) مسائل واقعیت در علوم انسانی
- ۷) مفهوم سازی در علوم انسانی
- ۸) (هرمونیک) علم درباره درک متون
- ۹) اعتقاد و باروی در دانش های معاصر علوم انسانی
- ۱۰) پژوهه های بنیادی پژوهش در علوم انسانی
- ۱۱) پژوهه های طبیعت گرایی، پژوهش در علوم انسانی مثلاً(پژوهش های ضد طبیعت گرایی)
- ۱۲) طبقه بندی علوم انسانی (طبق موضوع، موضوع اصلوب، اصولهای علوم انسانی و علوم اجتماعی یعنی متداولتری علوم انسانی، دانش های

غیرعلمی، همگرایی علوم انسانی، علوم اجتماعی و غیر علمی در تشخیص
برنامه علمی،

۱۳) نقش علوم انسانی در دگرگونی، تغییر و تحولات جامعه
-نقش علماء، دانشمندان در تغییر و تحولات

منابع: ماسکس و بر، برگر
هدف آزادی ارزش در علوم اجتماعی و جامعه شناسی و اقتصاد
فلسفه تاریخ تمدن و علوم عقلی در اسلام : دکتر علی اصغر حلبي

کتاب زبان
مربوط به علوم تربیتی و مباحث تخصصی آن

سوالات فلسفه علم

- ۱- موضوع و کانسیپیسیه اساسی فلسفه علم معاصر
- ۲- اساسهای علمی ساختیار اساسها
- ۳- مطابق به تخصص
- ۴- سه جنبه هستی علم مبحث معرفتی؛ علم همچون نهاد اجتماعی؛ علم به مثابه ساحه مخصوص فرهنگ
- ۵- ایده آل ها و معیارهای پژوهش و اندازه های اجتماعی - فرهنگی آنها
- ۶- مطابق به تخصص

- ۷- تحول مناسبتها به تحلیل علم
- ۸- نظام ایده‌ال‌ها و معیارها همچون نمونه اصول فعالیت
- ۹- مطابق به تخصص
- ۱۰- مناسبت منطقی - اپیستامولوژی به پژوهش علم
- ۱۱- منظره علمی عالم شکل‌های تاریخی منظره علمی عالم
- ۱۲- مطابق به تخصص
- ۱۳- عنونه مثبت (Positivism) در فلسفه علم
- ۱۴- وظیفه‌های منظره علمی عالم (منظره عالم همچون انتالوئی؛ شکل تنظیم کننده دانش و برنامه پژوهش
- ۱۵- مطابق به تخصص
- ۱۶- گسترش دایره مسایل و مابعد پوزیتیف فلسفه علم، کانسپسیونهای ک. پاییر؛ لاکاتس ت. کون؛ پ. فیاربیند؛ م پالنی
- ۱۷- پایه‌های فلسفی علمی
- ۱۸- مطابق به تخصص
- ۱۹- مناسبت اجتماعی و فرهنگ‌شناسی به پژوهش انسکاف علم
- ۲۰- نقش غایه‌های فلسفیو اصول‌ها در اساسنکی دانش علمی
- ۲۱- مطابق به تخصص
- ۲۲- مسایل داخل شاسی و خارج شناسی در اداراک مکانیسم‌های فعالیت علمی
- ۲۳- منطق و میتدولوژی علم
- ۲۴- مطابق به تخصص
- ۲۵- علم در فرهنگ تمدن معاصر
- ۲۶- اصول معرفت علمی و تصنیف آنها

۲۷- مطابق به تخصص

۲۸- شکل‌های عنعنوی و تکنوزنی انسکاف متمدن و ارزش‌های بنیادی آنها
ارزش معقول علمی (رسانلی)

۲۹- انسکاف علم همچون روند به وجود آمدن دانش نوین
۳۰- مطابق تخصص

۳۱- خصوصیت ای معرفت علمی

۳۲- تغییر یابندگی تاریخی دستگاه‌های تولید دانش علمی
۳۳- مطابق به تخصص

۳۴- علم و فلسفه

۳۵- تشکل امثله‌های نظریوی ابتدای قانونها
۳۶- مطابق به تخصص

۳۷- علم و هنر

۳۸- نقش شباهت‌ها در تفحصات نظریوی
۳۹- مطابق به تخصص

۴- نقش علم در بنیاد و تشکل شخصیت
۴۱- تشکل نظریوی علم متراقی

۴۲- مطابق به تخصص

۴۳- وظیفه علم در حیات جامعه (علم همچون جهان بینی؛ نیروی مولده و
اجتماعی)

۴- پرblem شامل نمودن تصورات نوین نظریوی به فرهنگ
۴۵- مطابق به تخصص

۴۶- پیدایش علم و مرحله‌های اساسی رشد آ
۴۷- عننه‌ها و انقلاب‌های علمی

۴۸- مطابق به تخصص

۴۹- ماقبل علم و علم به معنای اساسی واژ

۵۰- شکل‌های علمی عقلانیت

۵۱- مطابق به تخصص

۵۲- دو استراتژی به وجود آمدن دانش: نتیجه گیری تجربیه‌ی علمی و ساختن امثله‌های نظریوی، که از دایره موجودی شکل‌های تاریخی ترکیب یافته تولیدات و تجربه معمولی خارج شدن را تامین می‌کند.

۵۳- زمینه‌های اجتماعی-فرهنگی انقلاب‌های علمی جهان شمول

۵۴- مطابق به تخصص

۵۵- فرهنگ پالس انتی و تشکل‌های علم نظری

۵۶- نقش پیشگویی‌های دانش فلسفی

۵۷- مطابق تخصص

۵۸- منطق انتیک و ریاضیات

۵۹- انقلاب‌های جهانی و انواع رتسیانلی علمی

۶۰- مطابق به تخصص

۶۱- علم قرون وسطایی غرب و مشرق

۶۲- تبادل تاریخی انواع عقلانیت علمی: کلاسیک، غیرکلاسیک و مابعد غیرکلاسیک

۶۳- مطابق به تخصص

۶۴- تشکیل علم تجربی در فرهنگ نوین اروپایی

۶۵- مشخصات مرحله‌ای کنونی رشد علم

۶۶- مطابق به تخصص

- ۶۷- تشكل غایه های دانش ریاضی شده و تجربی: مکتب آکسفارد ، بیکن و او آکم
- ۶۸- دورنمای اعتلای علمی- تخنیک
- ۶۹- مطابق به تخصص
- ۷۰- زمینه های پیدایش اصول تجربه وی و پیوستن آن تصویر ریاضی از طبیعت ۵. هلیلی ف بیکون ر دیکرت
- ۷۱- نظریه تحولات جهانی به حیث مناسبت های تکاملی و سیستمی
- ۷۲- مطابق به تخصص
- ۷۳- نقش جهان بینی علم در فرهنگ نوین اروپایی
- ۷۴- نظریه تحولات جهانی و منظره معاصر علمی عالم
- ۷۵- مطابق به تخصص
- ۷۶- تشكل علم همچون منحیت حرفة ای (تخصصی)
- ۷۷- اخلاق ایکولوژی و اساس های فلسفی آن
- ۷۸- مطابق به تخصص
- ۷۹- تشكل علوم اجتماعی و انسانی
- ۸۰- فلسفه کائنات گرایی روسی و تعلیمات وی ویرنادسکی راجع به بوسفر، تکنوسفر و نانوسفر
- ۸۱- مطابق به تخصص
- ۸۲- ساختار دانش علمی
- ۸۳- مسایل اخلاق لیکولوژی در فلسفه معاصر غرب (ب، کولیکات، لولدر، آتفیلد)
- ۸۴- مطابق به تخصص
- ۸۵- شکلهای گوناگون معرفت علمی

- ۸۶- عقلانیت علمی و مسئله گفتگوی تمدنها
- ۸۷- مطابق به تخصص
- ۸۸- درجه های تجربه و نظری معیارهای تفاوت آنها
- ۸۹- نقش علم در برطرف نمودن بحران های جهان معاصر
- ۹۰- مطابق به تخصص
- ۹۱- ویژگیهای تجربه و نظری زبان علم
- ۹۲- علم به حیث نهاد اجتماعی
- ۹۳- مطابق به تخصص
- ۹۴- ساختار دانش تجربی
- ۹۵- مناسبتهای مختلف در معین کردن نهاد اجتماعی علم
- ۹۶- مطابق به تخصص
- ۹۷- تجربه و مشاهده
- ۹۸- انجمن های علمی و تشکل های تاریخی آنها (جمهور دانشمندان قرن
- ۹۹- مطابق به تخصص
- ۱۰۰- مشاهده های تصادفی و منظم
- ۱۰۱- مکتب های علمی
- ۱۰۲- مطابق به تخصص
- ۱۰۳- ساختار دانش نظری امثله ها و قوانین نظریه وی ابتدایی
- ۱۰۴- تربیه نمودن کادر علمی
- ۱۰۵- مطابق به تخصص
- ۱۰۶- مساله از جانب دولت اداره نمودن علم

**۷ - تفتیش و تحقیق ایکولوژی و اجتماعی - انسانگرایی لایه های علمی -
تیخنیکی**

۸ - مطابق به تخصص